

NÁRODO
HOSPODÁŘSKÁ
FAKULTA
VŠE V PRAZE

Nemocenské pojištění (ČR, Německo a Maďarsko)

Obsah

1. Co si představit, když se řekne nemocenské pojištění?
2. Jak se staví ČR k nemocenským?
3. Jak to dělají ve světě?
  1. Německo a nemocenské pojištění
  2. Maďarsko a nemocenské pojištění
4. Kvíz (pro chytráky s odměnou za správné odpovědi)
5. Společná diskuze

Co to je nemocenské pojištění?

- Je to něco mezi pojištěním a státní dávkou
- **Problematický systém**, hodně diskutován
- **Není tak náročný jako důchodový systém**
  - Náklady na důchody - přes 400 mld.
  - nemocenské pojištění - 26,3 mld.
- Systém byl **vždy v přebytku**
- **1888 – Bismarck a 1. zákon o sociálním pojištění**

„Moje myšlenka si klade za cíl získat pracující třídu. Můžu dokonce říct – uplatit ji státem“

Otto von Bismarck

Německý kancléř („železný kancléř“)

Principy nemocenského pojištění

- **Všeobecnost**
- **Jednotnost**
- **(Obligatornost) / povinnost**
- **Solidarita**
  - **Příjmová solidarita**
- **Zásluhovost**
- **Garance**

Zabezpečované životní situace

- **Dočasná pracovní neschopnost** → *nemocenská*
  - Nemoc, lázeňská péče (součást léčby)
- **Ošetřování nemocného člena rodiny** → *ošetřovné*
- **Těhotenství a mateřství** → *peněžitá pomoc v mateřství*
  - *Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství* = placen, pokud žena v důsledku těhotenství musí být převedena na výkon jiné činnosti, která je méně placená

Česká republika a nemocenské pojištění

- Systém nemocenského pojištění – peněžité dávky v případech tzv. krátkodobých sociálních událostí
- Založené na zákoně o nemocenském pojištění, který upravuje:
  - a) účast na nemocenském pojištění,
  - b) nároky osob a stanovení výše poskytovaných dávek,
  - c) posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění,
  - d) orgány nemocenského pojištění a uskutečňování jejich úkolů a oprávnění,
  - e) odpovědnost, sankce a správní delikty v souvislosti s nemocenským pojištěním
  - f) řízení ve věcech nemocenského pojištění

ČR a významné změny v nemocenském pojištění k roku 2009

- Vstoupil v platnost ***Zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb.***
- Do roku 2009 → hodně lidí nemocných → zneužívání
- **6,6 % pobíralo nemocenskou → opatřením sníženo na 3,7 %**
(nemocnost klesla na úroveň evropských standardů)
- **Zainteresanost zaměstnavatelů na výši pracovní neschopnosti zaměstnanců**
- **změna způsobu výplaty dávek**
- Vzrostla průměrná délka pracovní neschopnosti → **45,8 dní**

Nemocenském pojištění v ČR a současné změny

- **Otcovská poporodní péče** – otcové mají po narození dítěte nárok během 7 dnů na pracovní volno
- **Dlouhodobé ošetřovné** – od 1. 6. – pokud máme někoho, kdo potřebuje delší péči – možné vzít si volno až 90 dnů
- Návrh KSČM z roku 2015 o **zrušení karenční doby**, zamítnut stranami, nyní významně diskutovaný
- Elektronická neschopenka (1. 1. 2019)

Části nemocenského pojištění v ČR

- nemocenské pojištění **zaměstnanců**,
- nemocenské pojištění **osob samostatně výdělečně činných**,
- nemocenská péče v ozbrojených silách **pro příslušníky ozbrojených sil**

a) Povinné pro všechny zaměstnané osoby:

- osoby v pracovním poměru,
- osoby ve služebním poměru,
- zaměstnaní na dohodu o pracovní činnosti,
- zaměstnaní na dohodu o provedení práce (pokud výdělek přesahuje 10 000 korun),
- státní zaměstnanci,
- soudci,
- poslanci,
- odsouzení

b) OSVČ – Dobrovolná účast

Dávkový systém nemocenského pojištění

- 6 peněžních dávek:
  - a) Nemocenské
  - b) Peněžitá pomoc v mateřství
  - c) Ošetřovné
  - d) Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství
  - e) Dávka otcovské poporodní péče (tzv. otcovská) (**od 1. 2. 2018**)
  - f) Dlouhodobé ošetřovné (**od 1. 6. 2018**)

Výše dávek

- **Nemocenská:**
  - 15. - 30. den – 60 % denního vyměřovacího základu
  - 31. - 60. den – 66 % denního vyměřovacího základu
  - 61. – konec – 72 % denního vyměřovacího základu
- **Dobrovolní členové integrovaného záchranného systému – 100 %**
- **Peněžitá pomoc v mateřství činí 70 % denního vyměřovacího základu**
- **Ošetrovné činí 60 % denního vyměřovacího základu**

Výše dávek

- **Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství** je stanoven ve výši rozdílu mezi denním vyměřovacím základem zjištěným ke dni převedení zaměstnankyně na jinou práci a průměrem jejích započitatelných příjmů připadajícím na jeden kalendářní den v jednotlivých kalendářních měsících po tomto převedení
- **Otcovská** činí **70 %** denního vyměřovacího základu
- **Dlouhodobé ošetřovné** činí **60 %** denního vyměřovacího základu

Nemocenské pojištění v Německu

- Součást zdravotního pojištění
- **Zákonné / Soukromé zdravotní pojištění**
  - Zaměstnanci zpravidla v zákonném pojištění
- Účastníci zákonného pojištění mohou uzavřít soukromé nad rámec zákonného

- **Soukromé zdravotní pojištění**
  - Zaměstnanci (mzda **4800 EUR** měsíčně), svobodné povolání, OSVČ, státní úředníci

Nemocenské pojištění v Německu

- Zaměstnanému člověku v neschopnosti je vyplácena mzda zaměstnavatelem po dobu **6 týdnů**
  - Plná mzda
- Dále hradí pojišťovny
  - **70% mzdy před začátkem nemoci**
  - **90% čistého příjmu max.**
    - V roce 2017 max. 101,5 EUR za kalendářní den
  - Poskytování příplatku k vyrovnání rozdílu

Nemocenské pojištění v Německu

- Hrazeno do ukončení neschopnosti
- Maximálně 78 týdnů během 3 let
  - Poté jsou určeny speciální podmínky
- Pobírání nemocenské za účelem péče o dítě
  - 10 pracovních dnů / dítě (do 12 let)
  - Maximálně 25 pracovních dnů
  - V domácnosti nesmí být někdo další, kdo by mohl o dítě pečovat

Dávky v mateřství

- Ženy hradící nemocenské pojištění mají právo i na dávky v mateřství
  - 13 EUR / kalendářní den mateřské dovolené
- Ženy hradící soukromé zdravotní pojištění maximálně 210 EUR
- Dávky na mateřskou dovolenou se vyplácí 6 týdnů před porodem a 8 po porodu (12 u předčasného nebo vícečetného porodu)

Nemocenské pojištění v Maďarsku

- Součást sociálního zabezpečení
- Spadá pod Ministerstvo zdraví
- Peněžité dávky v nemoci – 15 pracovních dnů v roce 70% denního hrubého výdělku – vyplácí zaměstnavatel
- Dávka v nemoci – max. 1 rok po dobu trvání statutu pojištěnce (60% průměrného denního hrubého příjmu měsíčně, maximálně dvojnásobek minimální hrubé mzdy = 547 EUR)

Dávky v mateřství

- **Dávky v těhotenství a po porodu:**
  - Maximální délka mateřské dovolené = 24 týdnů
  - Povinné čerpání dávky před porodem = 4 týdny
  - 70 % průměrné denní mzdy
  - Tzv. čekací doba (účast na pojištění) – 180 dní
- **Porodné:**
  - jednorázová paušální platba ve výši 225 % minimálního starobního důchodu, 300 % na dítě v případě dvojčat

Peněžitá dávka při ošetřování člena rodiny

- Podmínky:
  - nemoc dítěte nebo dospělého člena rodiny,
  - účast v příslušném pojistném systému
  - Nepřekročení rozhodného věku
- Nemoc dítěte – rozhodný věk 12 let
- Výše podpory – procentní sazba z předchozího příjmu (70%)

Kvíz s odměnou

Diskuze

Diskuze

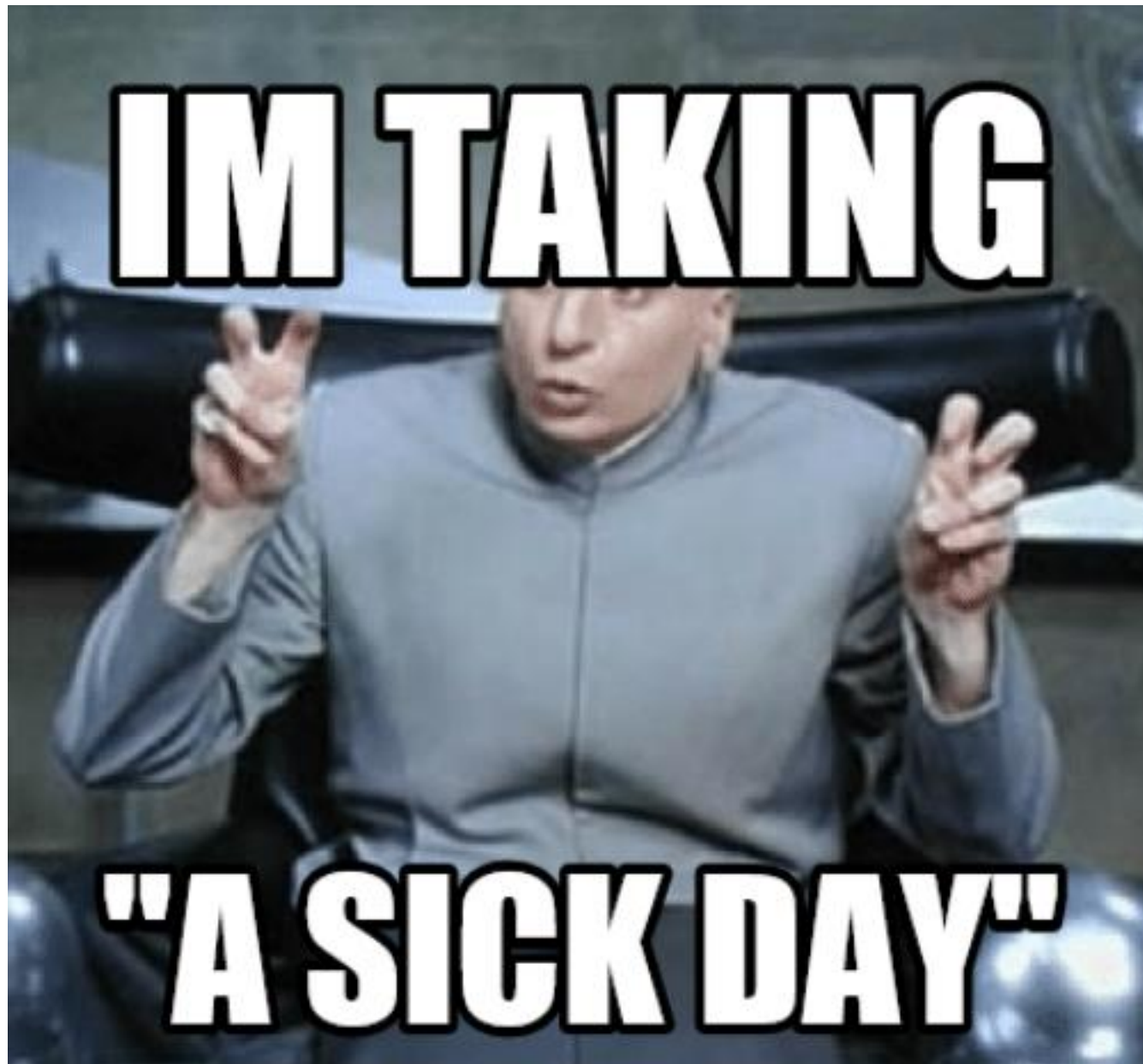
„Pro sociální demokracii je obnovení vyplácení nemocenské v prvních třech dnech klíčová priorita, v tom smyslu jsme podali i naši novelu zákona, zaznamenal jsem, že pan premiér by to chtěl spojit s elektronickou neschopenkou, což je věc, kterou já si představit dokážu,“

Jan Hamáček, předseda ČSSD, 2018 iDNES.cz

Zdroje

- https://zpravy.idnes.cz/elektronicka-neschopenka-karencni-doba-cssd-ano-f5s-/domaci.aspx?c=A180312_132507_domaci_kop
- <https://www.euro.cz/byznys/otto-von-bismarck-duchody-od-kanclere-901434>
- <http://www.vsfs.cz/soubory/cse/vystoupenijvostatek2.pdf>
- <https://www.mpsv.cz/cs/7>
- http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/SSRinEU/Your%20social%20security%20rights%20in%20Hungary_cs.pdf
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Nemocensk%C3%A9_poji%C5%A1t%C4%99_Bn%C3%AD

!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MŠ
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

